

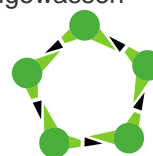
MOESTUINIEREN OP BODEMS MET ARSEEN; RISICO'S EN COMMUNICATIE

December 2015

Wat voegt de studie toe aan bestaande kennis?

- Consumptie van groenten van arseenhoudende grond kan in bepaalde gevallen bijdragen aan een relevante extra arseeninname door mensen
- Lacunes in kennis over arseen en mogelijke gezondheidsrisico's van groenteconsumptie uit eigen tuin zijn in beeld gebracht
- Gewasonderzoek geeft momenteel de meeste informatie over de blootstelling aan arseen via moestuingewassen

Academische Werkplaats
MILIEU EN GEZONDHEID

Aanbevelingen

In het rapport worden onder meer de volgende aanbevelingen gedaan

- Sanscrit en de Risicotoolbox Bodem zijn wat betreft arseen gebaseerd op verouderde kennis en een verouderde grens voor toelaatbare inname. Beide programma's moeten dus worden geactualiseerd.
- Internationaal en landelijk zal een grenswaarde moeten worden vastgesteld voor inname van arseen en hoe om te gaan met mogelijke risico's ten gevolge van arseeninname door groenteconsumptie uit eigen tuin.
- Arseen verdient aandacht in toekomstig bodembeleid. Totdat meer bekend wordt over een grenswaarde zijn hiervoor nog geen specifieke aanbevelingen te geven.
- Gewasonderzoek (het meten van concentraties arseen in het gewas) geeft een betrouwbaarder inzicht in de blootstelling, maar de beoordeling van het gezondheidsrisico is nog omgeven met onzekerheden en communicatie daarover is derhalve lastig.

Samenvatting van onderzoek

Bij GGD'en komen af en toe vragen van gemeenten binnen over arseen en moestuinieren. Een bodemsanering vindt niet standaard plaats bij overschrijding van de interventiewaarde van arseen van natuurlijke herkomst. Maar dit betekent niet dat er onbeperkt gewassen uit de moestuin kunnen worden geconsumeerd.

Daarom is in dit onderzoek gekeken naar arseen en risico's van groenteconsumptie uit eigen tuin. Hierbij zijn met name lacunes in kennis in kaart gebracht. Duidelijke gebruikersadviezen konden nog niet worden opgesteld. Wel zijn factsheets voor professionals opgesteld.

Consumptie van groenten van arseenhoudende grond kan in bepaalde gevallen bijdragen aan een relevante extra arseeninname door mensen ten opzichte van de gemiddelde achtergrondblootstelling aan arseen. Bij het kleinschalig verbouwen van gewassen (wonen met tuin) zal deze bijdrage meestal beperkt zijn. Bij een grote moestuin kan de extra arseeninname in bepaalde gevallen relevant zijn.

De exacte betekenis voor gezondheid is echter nog niet duidelijk, omdat er geen geldende grens voor toelaatbare inname voor arseen is vastgesteld. Ook is moeilijk te voorspellen hoeveel arseen een gewas zal opnemen. Er is dus meer informatie en onderzoek nodig voordat er duidelijke adviezen aan gebruikers van een moestuin kunnen worden gegeven. Het RIVM is gevraagd hier nader over te adviseren.

Link naar onderzoeksrapport

Klik hier als u tekst wilt invoeren.

→ http://www.academischewerkplaatsmmk.nl/ufc/file2/hgm_internet_sites/graskl/eafeb50ddd86d6b52f6a5465ea629fb7/pu/Rapport_aw_MMK_arseen_bodem_definitief_kleur.pdf

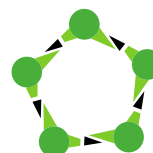
Contactgegevens onderzoeker

Rinske Keuken
GGD Kennemerland
rhkeuken@ggdkennerland.nl
023-7891726

Milieu en Gezondheid bij GGD'en

De GGD levert een bijdrage aan een gezonde en veilige leefomgeving voor iedereen, in het bijzonder voor kwetsbare groepen. De belangrijkste speerpunten zijn 'een gezonde leefomgeving' en 'een gezond binnenmilieu'. De afdeling Milieu en Gezondheid geeft onderbouwde gezondheidsadviezen voor beleid over milieugerelateerde onderwerpen. Als onafhankelijke partij denkt de GGD graag met de gemeente mee.

Academische Werkplaats
MILIEU EN GEZONDHEID

www.academischewerkplaatsmmk.nl
info@awmmk.nl